

Oltița CÎNTEC

NOI ÎN LUME

Teatrul „Lucaefărul”, la Bursa–Turcia¹

Ieșenii au susținut la Bursa două reprezentații cu *Punguța cu doi bani* după Ion Creangă (regia: Constantin Brehnescu, scenografia: Axești Marfa, distribuția: Doina Iarcuczewicz și Viorel Vîrlan), un spectacol-recital, cu marionete, care valorifică oralitatea și stilul popular al poveștii lui Creangă. Juriul de selecție a ales spectacolul lor pentru calitățile lui artistice, pentru virtuozitatea actorilor și pentru că teatraliza o foarte cunoscută poveste românească, mergând pe linia conservării tradițiilor autohtone. Una dintre coordonatele importante ale culturii turce este păstrarea și transmiterea tradițiilor, completată de deschiderea spre valorile europene. Foarte atenți la protejarea stilisticilor păpușărești cu vechime, artiștii din Bursa exploatează cu mare succes legenda lui Karagöz și Hacivat, cele două personaje principale nelipsite din scenariile spectacolelor de umbre. La Bursa există chiar mormintele celor doi, trecute ca obiective de vizitare în toate ghidurile turistice, iar peste drum, Muzeul Karagöz prezintă istoria acestui stil de animație specific, găzduiește spectacole și organizează *workshopuri* cu profesioniști care doresc să se specializeze ori cu amatori care doresc inițiere.

Pentru ieșeni, Festivalul a fost o experiență estetică specială. *Punguța cu doi bani* s-a jucat la Centrul Cultural „Adile Nasit”, în limba română, în preambul cu un rezumat în limba turcă, actorii utilizând în cursul spectacolului și cuvinte turcești (spre încântarea generală), dar și în engleză și franceză. Publicul local a fost foarte cald, deschis, implicat în reprezentație în momentele interactive, demonstrând că în artă emoțiile nu au limbi naționale. Două copii ale păpușilor „Moșul” și „Baba” din spectacol au fost donate **Muzeului Festivalului**, fiind expuse acolo alături de alte marionete din întreaga lume. Succesul repurtat de ieșeni a făcut ca una dintre cele mai mari televiziuni turce naționale, canalul Olay, să îi invite în direct la o emisiune care reflecta cele mai importante evenimente ale momentului. Actorii au susținut în studio un moment din spectacol, iar criticul de teatru Oltița Cîntec a vorbit despre Iași, Teatrul „Lucaefărul” și România. Există multe similitudini între Bursa (un oraș cu 3 milioane de locuitori) și Iași. Bursa este considerat orașul cel mai cultural al Turciei, acolo fiind prezentat cel dintâi spectacol de teatru în limba turcă, în vremea Imperiului Otoman. Iașul are renumele de oraș cultural, aici fiind reprezentat primul spectacol de teatru în limba română (1816). Primarul orașului Bursa, Recep Altepe, le-a acordat românilor o diplomă de mulțumire pentru contribuția lor artistică la succesul celei de-a 13-a ediții a Festivalului din Bursa. Președintele UNIMA Turcia, Mevlut Oznan, le-a adresat deja invitația de a participa la ediția viitoare.

¹ Anul 2009 a însemnat pentru artiștii de la Teatrul „Lucaefărul” din Iași nu mai puțin de patru participări la manifestări internaționale: Festivalul „Lille 3000”, Franța (martie, cu *Palatul de gheață* după H.C. Andersen); Festivalul Mondial al Artei Păpușărești, Praga (mai–iunie, cu *Furtuna* după Shakespeare și *Punguța cu doi bani* după Ion Creangă), participare sprijinită de ICR, prin „Programul Cantemir”; Festivalul „Păpușa din Podolia”, Vinnița–Ucraina (aprilie, cu *O rază de soare* de Al.T. Popescu) și **Festivalul Internațional de Păpuși, Umbre și Karagöz de la Bursa, Turcia (7–12 decembrie)**. Festivalul de la Bursa a ajuns acum la cea de-a 13-a ediție, reunind în program 15 trupe din sud-estul Europei: Turcia (Istanbul, Ankara, Bursa), Azerbaidjan, Kazahstan, Bulgaria, România și Grecia. Teatrul „Lucaefărul” a reprezentat România la această manifestare organizată de municipalitatea din Bursa și de UNIMA (Organizația Mondială a Marionetiștilor) – filiala Turcia.

Din Muzeul Karagöz

Scenă din Punguța cu doi bani

